

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Ключово действие 2 - Стратегически партньорства за младежта

Добавената стойност на социалното предприемачество в работата с младежта

Вдъхновяващ доклад за предприемачеството и социалното
предприемачество

Настоящият проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено становищата на автора и Комисията не носи отговорност за употребата на информацията, съдържаща се в нея. Референтен номер на проекта 2018-3-IT03-KA205-014950

Вдъхновяващ доклад за предприемачеството и социалното предприемачество	1
1. Описание на проекта и цел на работата по него	3
2. Партньори	5
3. „Еразъм+“ и действията за стратегическо партньорство	8
4. Предприемачество и социално предприемачество	9
5. Работа с младежта	10
а. Какво представлява работата с младежта?	10
б. Как е възникнала?	11
в. Какво представляват работещите с младежи?	13
6. Социалното предприемачество в Европа	16
а. Законодателство в областта на социалното предприемачество и гледната точка на Европа	16
б. Различия в законодателството:	16
в. Гледната точка на Европейската комисия:	18
г. Комисията използва понятието „социално предприятие“ за обхващане на следните видове предприятия:	18
д. При подкрепата си спрямо предприемачеството и самостоятелната заетост Европейската комисия съсредоточава усилията си върху:	19
е. Освен това тя се стреми да:	19
ж. Инициативата за социално предприемачество на Европейската комисия:	20
з. Законодателство в областта на социалното предприемачество в 5-те страни, които участват в проекта	20
i. България:	20
ii. Франция:	21
iii. Гърция:	21
iv. Италия:	22
v. Люксембург:	22
и. Иновации в законодателните органи в Обединеното кралство и САЩ:	23
7. Работата с младежта и социалното предприемачество: кои аспекти могат да бъдат споделени?	24
а. Общи компетентности	24
б. ИНСТРУМЕНТИ – инструменти, използвани от (социалните) предприятия, които биха били от полза за работата с младежта	26
в. Проекти:	27
i. ExchangeAbility:	27
ii. CAPACITE:	27
г. КАК:	
д. Digital Inclusion A.S.B.L.:	28
е. Организационни структури	28
8. Примери за добри практики	31
а. ПРОЕКТИ	31
б. СТРАТЕГИЯ/ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	41
в. СОЦИАЛНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	43

Описание на проекта и цел на работата по него

„Добавената стойност на социалното предприемачество в работата с младежта“ е стратегическо партньорство с продължителност 24 месеца за обмен на добри практики по ключова дейност 2 от Програма „Еразъм+“. Проектът има за цел да създаде рамка, в която работниците да могат да се възползват от опита от успешни инициативи за социално предприемачество, разработени от младежки организации. Благодарение на споделянето на добър опит работещите с младежта ще научат нови методи, които ще им помогнат да обменят инструменти и методологии с цел стимулиране и развитие на инициативата за младежта.

Консорциумът се състои от 6 партньора заедно с координатора – TDM 2000 (Италия). Партньорите са: - Люксембург - Art square Luxembourg asbl; Франция - Coopérative CO-ACTIONS; България - Фондация „Право и интернет“ (ФПИ); Естония - Estonian Social Enterprise Network (Естонска мрежа на социалните предприятия); Гърция – Institute for Entrepreneurship Development (IED) (Институт за развитие на предприемачеството). Всички партньори са се срещали на различни събития, организирани от сдружение на националните агенции по програма „Еразъм плюс“ в рамките на форума „Towards Collaborative Practice“ (За съвместни практики) за социални иновации и предприемачество, който стартира в Малмьо, Швеция през 2015 г.

Целта е работещите с младежта да бъдат информирани за концепцията, методите и ценностите на социалното предприемачество, които са подходящи за сектора на младежта, както и да им бъдат представени реални примери за подражание на млади социални предприемачи в действие.

Основната целева група са работещите с младежта. Крайната целева група са всички младежи (особено тези с по-малко възможности), които след проекта, благодарение на правилните насоки, менторство и подготовка от страна на младежките НПО и работещите с младежи, ще бъдат стимулирани да предприемат действия, за да усъвършенстват както себе си, така и общността, в която живеят.

Конкретните цели на проекта са:

- Да предостави възможност на работещите с младежта да придобият съответните знания относно социалното предприемачество;
- Да сравни различните гледни точки относно значението на социалното предприемачество в Европа, особено в партниращите държави по проекта, с оглед и на различната нормативна рамка, която е в сила;
- Да се споделят добри практики, свързани с методологиите за социално предприемачество, които биха могли да бъдат взети като примери и да бъдат възпроизведени;
- Да се насърчи създаването на младежки инициативи/да се стимулират младежките инициативи сред младежите на местно равнище. За постигане на тези цели сме изготвили план за действие, който предвижда:
 - 4 транснационални срещи на партньорите (1 встъпителна среща, 1 между първото събитие за мобилност и първата група от събития);
 - 2 кратки срещи за мобилност между екипа;
 - 6 кратки посещения за мобилност за екипа;
 - най-малко 8 събития с цел популяризиране за всеки партньор.

По време на тези дейности партньорите ще имат възможност да се срещнат, да сравняват, планират, наблюдават и споделят отговорности, както и да пренареждат плановете си, за да постигнат ефективно планираните резултати.

Участниците ще имат възможност да вникнат по-добре в значението на социалното предприемачество, как то се възприема и прилага в държавите, ангажирани по проекта, като освен това ще работят в посока съставяне на документ, съдържащ цялата тази информация, който може да послужи като пример за задълбочаване на изследването за останалата част от Европа.

Чрез дейностите те също така ще имат възможност лично да наблюдават как работят моделите и накрая ще работят съвместно за набелязване на идеи за оползотворяване на резултатите от добрите практики в областта на развитието на социалното предприемачество и за трансформирането им в инструменти за насърчаване на младежки инициативи. Освен това ще работим в онлайн виртуално работно пространство, което ще послужи като бек офис за целия проект. Тук ще споделяме и обсъждаме и резултатите от срещите и тяхното провеждане. При кратките посещения виртуалното работно пространство ще включва една „зала за обсъждане“ за всеки модел.

Партньори

„TDM 2000“ е независима неправителствена организация, която координира младите хора, желаещи да си сътрудничат в доброволческия сектор, като ги подкрепя в развиването на техните личностни и професионални умения чрез практическо обучение, неформално образование и международни обучителни дейности по мобилност. Основните области на интерес са: политика относно младежта, предприемачество, човешки права, демокрация, межкултурно обучение, активно гражданство, международно сътрудничество, местно развитие и социално приобщаване.

Институтът за развитие на предприемачеството (iED) е гръцка НПО, ангажирана с насърчаването на иновациите и стимулирането на предприемаческия дух. Отчитайки предприемачеството като ключов фактор за развитието и сближаването на общностите, ние провеждаме различни изследвания и сме в позицията да предлагаме иновативни решения, които улесняват растежа на здравословното предприемачество и насърчават заетостта.

LAW AND INTERNET FOUNDATION

RESEARCH CENTER FOR LAW AND
INFORMATION TECHNOLOGIES

Фондация „Право и интернет“ (ФПИ) е известна българска НПО и център за научни изследвания, официално призната в Регистъра за научната дейност към Министерството на образованието и науката. Организацията инициира и подкрепя дейности за прилагане на научни и приложни изследвания, проучвания, програми и проекти в областта на новите технологии и технологичното развитие; социалното предприемачество; трансфера на знания, опит и менторство за студенти и млади изследователи.

М
и
с
и
я
т
а

н
а

**SOTSIAALSETE
ETTEVÕTETE
VÕRGUSTIK**

”Мисията на **MTÜ Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik**“ е да увеличи броя, капацитета и общественото въздействие на социалните предприятия. Списъкът с нашите стратегически цели може да бъде открит тук: <https://sev.ee/en/overview/>. Нашата стратегическа цел 1.1 е следната: „Ще Ви предоставим достъп до социално предприемачество като вариант за професионално развитие, като Ви осигурим вдъхновение, знания и опит.“

Art Square ASBL е организация с нестопанска цел, активна в социалната и културната сфера. Подкрепяме предимно предприемачеството сред творците, особено сред тези, които са в началото на кариерата си, чрез развиване на техните компетентности и ангажиране извън творческия свят. От 2015 г. се занимаваме с обучения за креативност чрез методология за дизайнерско мислене.

Организацията „Co-actions“ е кооперация за активност и заетост и се намира в Югозападна Франция, в регион Нова Аквитания. Тази кооперация осигурява заетост на хора, които желаят да получат работа в колективна рамка в социалната икономика. Co-Actions подкрепя младите предприемачи в изпитването на жизнеспособността на стопанските им проекти по отношение на безопасността, свободата, солидарността и участието в жизнения цикъл на социалното предприятие.

„Еразъм+“ и действията за стратегическо партньорство

„Еразъм+“ е програмата на ЕС, насочена към подпомагане на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа.¹

В рамките на програмен период 2014-2020 г. тя предоставя възможности на европейците да учат, да се обучават, да придобиват опит и да извършват доброволческа дейност в чужбина.

„Еразъм+“ предлага възможности за хора от всички възрасти и е насочена към широк кръг от организации, като им помага да развиват и споделят знания и опит в различни държави.

Целта на програмата е да допринесе за изпълнението на стратегията „Европа 2020“ за растеж, работни места, социална справедливост и приобщаване, както и за постигането на целите на стратегическата рамка на ЕС за образование и обучение. В областта на младежта тя допринася и за постигането на целите на Стратегията на ЕС за младежта.

Конкретните проблеми, засегнати от програмата, включват:

- намаляване на безработицата, особено сред младите хора;
- насърчаване на обучението за възрастни, особено за нови умения и умения, които се изискват от пазара на труда;
- насърчаване на участието на младите хора в европейската демокрация;
- подкрепа за иновации, сътрудничество и реформи;
- намаляване на преждевременното напускане на училище;
- насърчаване на сътрудничеството и мобилността с партньорските държави от ЕС.

Стратегическите партньорства имат за цел да подкрепят разработването, обмена и/или прилагането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи за насърчаване на сътрудничеството, обучението между равнопоставени партньори и обмена на опит на европейско равнище.

Стратегическите партньорства са отворени за всякакъв вид организации, работещи във всяка област на образованието, обучението и младежта или други социално-икономически сектори, както и за организации, извършващи дейности, приложими в различни области.

В зависимост от приоритета и целите, набелязани в проекта, стратегическите партньорства следва да включват най-подходящия и разнообразен кръг от партньори, които да се възползват от различния си опит, профили и специфични експертни познания и да постигнат резултати от проекта, които са актуални и високоефективни.

¹ Цялата необходима информация за „Еразъм+“ можете да откриете на адрес https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus_en

Предприемачество и социално предприемачество

Социалното предприемачество² е подход на стартиращите предприятия и предприемачите, чрез който те разработват, финансират и прилагат решения на социални, културни или екологични проблеми.

Тази концепция може да се прилага спрямо широк кръг от организации, които се различават по:

- своя размер;
- цели;
- убеждения.

Стопанските предприемачи обикновено измерват резултатите чрез икономически показатели, като печалба, приходи и увеличени цени на акциите. Социалните предприемачи от друга страна са или организации с нестопанска цел, или съчетават стопанските цели с постигането на положителна „възвръщаемост за обществото“, която обикновено се измерва с ключови показатели за изпълнение.

Това налага използването на различни показатели. Социалното предприемачество обикновено се стреми да постига по-широки социални, културни и екологични цели, често свързани с доброволческия сектор в области като намаляване на бедността, здравеопазване и развитие на общността.

Понякога е възможно учредяването на социални предприятия със стопанска цел за подкрепа на социалните или културните цели на организацията, но не и като цел сама по себе си. Например организация, която има за цел да осигурява жилища и заетост на бездомните, може управлява ресторант, както за набиране на средства, така и за осигуряване на заетост за бездомните.

През първото десетилетие на 21-ви век са били налице разисквания между учени и практикуващи относно лицата или организациите, които могат да се считат за социални предприемачи. До момента не е постигнато единно мнение относно определението за социално предприемачество, тъй като с него са свързани толкова много различни области, дисциплини и видове организации, включващи както предприятия с нестопанска цел, така и комбинирани модели, съчетаващи благотворителната дейност с търговски дейности, а също и благотворителни нестопански организации, организации от доброволческия сектор и неправителствени организации. Социални предприемачи са наричани и филантропите, социалните активисти, природозащитниците и други социално ориентирани дейатели.

² [*Enterprising Ideas*](#), What is a Social Entrepreneur (Какво е социален предприемач), Фондация PBS

„The Meaning of Social Entrepreneurship“ (Значението на социалното предприемачество), J. Gregory Dees, 1998, редакция 2001 [*The Meaning of Social Entrepreneurship*](#). caseatduke.org. Достъпът е осъществен на 03.05.2013 г.

Thompson, J.L. (2002). „The World of the Social Entrepreneur“ (Светът на социалния предприемач). *The International Journal of Public Sector Management*. **15** (4/5): 413. [doi:10.1108/09513550210435746](https://doi.org/10.1108/09513550210435746).

Работа с младежта

Какво представлява работата с младежта?

Пълно определение на работата с младежта може да бъде дадено само ако се вземе под внимание широкият кръг от дейности с участието на млади хора и насочени към тях, както и основните характеристики на работата с младежта, целите на тази работа и ангажираните хора. Съветът на Европа дава следното определение за работа с младежта: „Работата с младежта е обширно понятие, което обхваща широк спектър от дейности от **социален, културен, образователен, екологичен и/или политически** характер, изпълнявани в групи или индивидуално от млади хора, съвместно с млади хора или насочени към младите хора. Работата с младежта се извършва от **работещи с младежта срещу заплащане или на доброволни начала** и се основава на **неформални и самостоятелни** процеси на учене, насочени към младите хора и към доброволното участие. Работата с младежта в основата си представлява социална практика, при която се работи съвместно с младите хора и с обществата, в които те живеят, като така се улеснява **активното участие и приобщаване на младите хора в техните общности и при вземането на решения**.“³ Според Европейската комисия работата с младежта „включва широк спектър от дейности (например социални, културни, образователни, спортни и политически), изпълнявани от млади хора или съвместно с тях и насочени към младите хора чрез неформално и самостоятелно учене.“⁴ Работата с младежта има няколко основни характеристики, които са споменати във всички източници с обяснение на понятието „работа с младежта“, като тези упоменавания могат да бъдат обобщени по следния начин:

- налице е участие на млади хора;
- работата с младежта се основава на неформален и самостоятелен процес на учене и на доброволно участие;
- работещите с младежта и младите хора са партньори в процеса на учене;
- дейностите се провеждат там, където са младите хора;
- работата с младежта е съсредоточена към личностното и социалното развитие на младите хора.
- целите на работата с младежта са насочени към младите хора, които получават подкрепа за постигане на самопознание и разгръщане на пълния си потенциал като членове на обществото.

Работа с младежта означава действия, предприети едновременно **от и за** младите хора. Младите хора са не само бенефициенти в процесите, обхванати от „работата с младежта“, но и основни заинтересовани страни и съвместни съставители на плана за действие и участници в изпълнението на работата с младежта. Резултатите и въздействието от работата с младежта могат да бъдат разгледани на две равнища – личностно и социално. На личностно ниво акцентът е върху

³ Youth work (Работа с младежта), достъпно на: <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-work>

⁴ Youth Work - Youth - European Commission (Работа с младежта – Младеж – Европейска комисия), достъпно на: https://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/work_en

индивида, личностното развитие на младия човек, увеличаването на неговото самочувствие и самосъзнание, придобиването на нови знания, умения и нагласи и цялостната му трансформация в активен гражданин. Работата с младежта оказва въздействие и на общностно равнище, тъй като може да се съсредоточи върху общностите, в които живеят младите хора. Освен това работата с младежта, чрез неформалното и самостоятелното образование и обучение, създава една група от млади активни граждани, които са способни да „разработват планове за своя живот и да се възползват пълноценно от своето демократично гражданство“.⁵ Работата с младежта се извършва както от доброволци, така и от работници на заплата. Тя се финансира и управлява по различни начини – с публични средства или чрез средства, предоставени от публични донори.

English	Български
Non-formal and informal learning processes	Неформални и самостоятелни процеси на учене
By and towards young people	От и за младите хора
Focused on personal and social development	Акцент върху личностното и социалното развитие
Wide variety of activities (social, cultural, etc.)	Широк кръг от дейности (социални, културни и др.)
Voluntary participation	Доброволно участие

⁵ Youth work (Работа с младежта), достъпно на: <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-work>

Как е възникнала?

Историята и корените на работата с младежта са различни във всяка една държава. Някои поддържат тезата, че работата с младежта произхожда от Обединеното кралство по време на индустриалната революция. Според други работата с младежта произлиза от училищата, които са послужили като платформа за младите хора, в която да създават младежка общност със собствена култура и гледна точка върху обществото, като по този начин са създадени така наречените младежки движения.⁶

Снимка на движение *Wandervögel*⁷

Друг често даван пример в тази насока е немското движение *Wandervögel* – младежко движение, формирано в края на 19-и век от няколко студенти, които се съпротивляват срещу огромните социални трансформации, характерни за онова време, като индустриализацията и урбанизацията. От друга страна,

работата с младежта може да се разглежда и като социална работа. В този смисъл работата с младежта произтича и от социалната работа в някои държави. Един пример от Италия е известният свещеник дон Боско, първенец в създаването на институции за грижи за младежта или „ораториуми“, където децата и младите хора получават професионално обучение, например в областта на общарството или шиенето, и така научават занаят, чрез който да си изкарват честно хляб.⁸

Историята на работата с младежта в Европа е част от европейската история и е полезно натрупаният досега опит в тази област да бъде разгледан чрез исторически анализ при вземането на решения относно най-подходящите и успешни подходи за създаване на политики за младежта.⁹

тъпно на адрес: <https://www.deutschland->

⁷ History of youth work (История на работата с младежта), достъпна на адрес: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work>

⁸ Въведение в начина на работа на Don Bosco Youth-Net ivzw, достъпно на адрес: https://www.donboscoyouth.net/uploads/7/2/2/3/72235613/20151028_pol_fewwordsandalotofaction_v2.pdf

⁹ История на работата с младежта в Европа, том 2, достъпна на адрес: https://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/3084952/YK_Youth_Work_vol_2.pdf/cc002e74-4c07-4293-a041-87a86ae44cf9

Проведени са две работни срещи (семинарите Blankenberge) и конференция относно историята на работата и политиката в областта на младежките дейности, организирана съвместно с Европейската комисия и Съвета на Европа съответно през 2008, 2009 и 2010 г. Тези работни срещи са първият опит за поглед назад към историята и използване на историческия анализ като източник на вдъхновение за създаване на бъдещи политики в областта на младежта. Двете работни срещи събират 40 експерти с цел осмисляне на историята на политиката за работа с младежта в съответните им държави и в крайна сметка откриване на общото в тази политика чрез обмен на съответните изводи и опит. Първата работна среща е посветена на развитието на работата с младежта в различните държави, представено от експертите. Работната среща има за цел да подчертае развитието на работата с младежта в различните политически и социални системи, като се започне от така наречените социално-демократични системи (Финландия), премине се през държавите, наричани либерални (Обединеното кралство), и се стигне до по-консервативни социални режими (Германия, Франция) и една посткомунистическа държава (Полша). Втората работна среща следва същия модел, като приканва участниците да *„придадат историческо измерение на културното наследство и културната политика, доколкото те са фокусирани върху работата с младежта и свързаните с нея въпроси, като развитието на гражданското общество“*.

Какво представляват хората, работещи с младежи?

Ролята на работещите с младежи може да варира в различните държави, затова е трудно да се открие универсално и всеобхватно определение на равнището на ЕС. Освен това няколко проучвания показват, че в голяма част от държавите членки лицата, работещи с младежта, не се признават като заемащи отделна и специфична длъжност със съответните за нея официални задължения и отговорности.

На работещите с младежи обаче би могло да се гледа като на основни двигатели на работата с младежта, чиято основна задача е да даде възможност на младите хора да разгърнат пълния си потенциал и способности.

В доклада относно качествена работа с младежта¹¹ работещите с младежта са дефинирани и като *„хора, работещи в пряк контакт с млади хора, които извършват дейности, насочени към подпомагане на тяхното личностно и социално развитие чрез неформално и самостоятелно учене“*. Те могат да бъдат *„специалисти или доброволци и да са държавни служители или да работят за НПО“*³. В тази връзка ролята на работещия с младежта може да се определи и като платена работа на пълен или непълен работен ден (напр. квалифицирани социални работници или педагози) или като доброволческа работа (напр. участие в младежки организации или НПО). Работещите с младежта може да разполагат с

¹⁰ Дон Баско, достъпно на адрес: <http://donboscointernational.eu/don-bosco/>

¹¹ Quality youth work (Качествена работа с младежта), определение на работа с младежта, стр. 12, достъпно на адрес: http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf

различен опит и да са ангажирани в различни дейности, както и да са част от различни системи и организации.¹²

Независимо от (официалния) статут на работещия с младежта (специалист/доброволец) или неговия опит, основната му задача е да работи с младите хора и да им помага да се развиват чрез формално, неформално или самостоятелно обучение.

Работа с младежта¹³

Това означава, че работещият с младежта трябва да притежава редица умения и компетентности, за да работи ефективно с целевите групи, за да ги ангажира и мотивира към трансформация. Нашето документално проучване показва, че работещите с младежта трябва да бъдат непредубедени, динамични, положително настроени личности, които същевременно притежават отлични умения за представяне и езикови умения, за да могат да се изразяват и предават правилно своите послания към целевите групи. Те освен това следва да притежават межкултурни умения, за да са в състояние да работят с млади хора от различни култури, когато е необходимо.

¹² „Working with young people: the value of youth work in the European Union“ (Работа с младите хора: стойността на работата с младежта в Европейския съюз“), профил на работещите с младежта, стр. 109, достъпен на адрес: http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf

¹³ Снимки, свързани с работата с младежта, достъпни на адрес: <https://www.pexels.com/search/youth%20work/>

English language	Български език
friendliness	дружелюбие
intercultural skills	межкултурни умения
role models	модели за подражание
marketing skills	умения за популяризиране
project management	управление на проекти
positive	положителни
presentation skills	умения за представяне
digital skills	цифрови умения
leader	лидер
empathy	емпатия
fun-loving and playful	забавни и закачливи
respect	уважение
open-minded	непредубедени
non-verbal communication	невербална комуникация
problem-solving	решаване на проблеми
team work	работа в екип
verbal communication	вербална комуникация
language skills	езикови умения

Работещите с младежта освен това трябва да бъдат модел за подражание и да мотивират младите хора да усъвършенстват своите умения/компетенции и непрекъснато да се развиват. Тъй като работата с младежта е в основата на задълженията на работещите с младежта, те освен това трябва да бъдат забавни и закачливи личности, които създават приятна и дружелюбна среда. Емпатията или способността „да се поставят на мястото (на друг човек)“ също е важна предпоставка, за да могат работещите с младежта да изпълняват ефективно своята роля. Те трябва да са способни да работят с младежи с различен произход и различни потребности. Те следва също така да развият определени неспециализирани умения, като: умения за общуване (напр. дружелюбие, вербална и невербална комуникация, уважение и др.), работа в екип (напр. активно изслушване, партньорство и сътрудничество, преговори, обмен на идеи, управление на конфликти), решаване на проблеми (напр. анализ, постоянство, вземане на решения, мозъчни атаки), творчество, междуличностни умения (не само емпатия, но и толерантност, наставничество, работа в мрежи, търпение, говорене

пред публика), както и специализирани умения,¹⁴ като: умения за управление на проекти, умения за популяризиране, анализ на данни, цифрова комуникация и др.

Работещите с младежта трябва да са в състояние да импровизират, да изпробват нови неща и да ангажират целевите групи, като използват иновативни методи и подходи, отчитащи произхода, потребностите и др. на целевите групи. Освен това, в настоящата ера на цифровите технологии, работата с младежи също претърпява трансформация, като концепцията за цифрова работа с младежта се развива непрекъснато. Следователно работещите с младежи следва да развиват своите цифрови умения и компетентности и да използват технологиите като ефективен инструмент за ангажиране на младите хора.

¹⁴ Топ 10 специализирани умения, достъпни на адрес: <https://resumegenius.com/blog/resume-help/hard-skills>

Социалното предприемачество в Европа

Законодателство в областта на социалното предприемачество и гледната точка на Европа

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION

15

Текстът по-долу представлява ръководство за социалното предприемачество в Европа и гледната точка на Европейската комисия по тази тема. Той включва също и насоките и рамката за подкрепа на Европейската комисия относно социалните предприятия. Освен това в него са описани различията в законодателството в различните държави.

Различия в законодателството:

- **Задълбоченост и сложност** – дали е налице конкретно законодателство, което да урежда и определя понятието за социално предприятие. Освен това тук са включени и случаи, при които съществува конкретна нормативна рамка, която прави разграничение между различните дейности и юридически лица, които могат да бъдат определени като социални предприятия, които обаче съгласно нормативните разпоредби на държавата се считат за разграничени от правна гледна точка и са обект на различни нормативни разпоредби.

- **Пряко и конкретно** – налице ли е конкретно законодателство, което урежда и определя понятието за социално предприятие. Въпреки че е възможно точната терминология да липсва, съществуват специално регламентирани правни субекти и дейности, които попадат в обхвата на общите и конкретните определения и обхват на социалната икономика.
- **Косвено дефинирани** – държави, в които социалните предприятия не са регулирани по силата на целенасочено и конкретно законодателство, но са включени в различна степен в националните политики и стратегии. Това включва държави, в които са налице национални институции или държавни служби, които се обръщат към социалните предприятия и работят с тях, въпреки липсата на закон, който стриктно да ги определя. Освен това тук се включват и държави, в които социалните предприятия са включени във важни документи за националната стратегическа политика, които в някои случаи съдържат предложения за създаване на правна уредба за същите.
- **Без законодателство (пряко или косвено)** – държави, в които социалното предприемачество и понятието за социално предприятие не са законово определени, нито са част от национални и държавни политически документи или стратегии. В тези страни обаче липсата на законодателство не изключва съществуването и дейността на социалните предприятия, а означава само, че те функционират според нормите, които се отнасят за традиционните правни субекти.

MEMBERS

16

English language	Български език
Members	Членове
Austria	Австрия
Belgium	Белгия
Bulgaria	България
Cyprus	Кипър
Czech Rep.	Чехия
Denmark	Дания
Estonia	Естония
Finland	Финландия
France	Франция
Germany	Германия
Greece	Гърция
Hungary	Унгария
Ireland	Ирландия
Italy	Италия
Latvia	Латвия

Lithuania	Литва
Luxembourg	Люксембург
Malta	Малта
Netherlands	Нидерландия
Poland	Полша
Portugal	Португалия
Romania	Румъния
Slovakia	Словакия
Slovenia	Словения
Spain	Испания
Sweden	Швеция
U.K.	Обединено кралство
Development of the Community Policy	Политика за развитие на Общността
Application and implementation of the EU treaties	Прилагане и въвеждане на Договорите за ЕС
Execution of the Community regulations	Изпълнение на разпоредбите на Общността
The EU in international organisations	ЕС в международните организации
Proposals	Предложения
Control	Контрол
Administration	Администрация
Representation	Представителство
The European Commission	Европейската комисия
President	Председател
Commission 27 Members – proposed by the Member States – nominated for 5 years	27 членове - предложени от държавите членки - номинирани за 5 години
Directorates - General	Генерални дирекции

Гледната точка на Европейската комисия:

Социално предприятие е оператор в социалната икономика, чиято основна цел е по-скоро да оказва социално въздействие, отколкото да реализира печалба за своите собственици или акционери. Такова предприятие работи чрез предоставяне на

стоки и услуги на пазара по предприемачески и иновативен начин, като използва генерираните печалби предимно за постигане на социални цели. То се управлява по открит и отговорен начин и по-конкретно ангажира служителите, потребителите и заинтересованите страни, които по някакъв начин имат връзка със стопанската му дейност.

Комисията използва понятието „социално предприятие“ за обхващане на следните видове предприятия:

- Предприятия, при които причина за стопанската дейност е социална или обществена цел, насочена към общото благо, често под формата на социални иновации на високо равнище.
- Предприятия, чиито печалби предимно се реинвестират за постигане на съответната социална цел
- Предприятия, при които методът на организация или системата на собственост отразява мисията им и които прилагат демократични или приобщаващи принципи или акцентират върху социалната справедливост.
- Няма единна правна форма за социалните предприятия. Много социални предприятия работят под формата на социални кооперации, като някои от тях са регистрирани като частни дружества с ограничена отговорност, някои от тях са съвместни субекти, а голяма част от тях са организации с нестопанска цел, като взаимоспомагателни дружества, сдружения, доброволчески организации, благотворителни организации или фондации.
- Основният приоритет на Комисията е „възстановяване на растежа в Европа и увеличаване на работните места, без да се генерират нови дългове“.¹⁷

При подкрепата си спрямо предприемачеството и самостоятелната заетост Европейската комисия съсредоточава усилията си върху:

- стартиране на стопанска дейност от безработни и лица от уязвими групи;
- подкрепа за социалните предприемачи;
- микрофинансиране.

¹⁷ https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en

Освен това тя се стреми да:

- повиши познанията в областта на предприемачеството и самостоятелната заетост;
- изгради капацитет в държавите и регионите на ЕС;
- окаже финансова подкрепа към предприемачеството.¹⁸
- „На европейско равнище следва да се подчертае резолюцията на Европейския парламент от 19 февруари 2009 г. относно социалната икономика (ОВ 25.3.2010). Може да се каже, че това е най-важният текст за социалната икономика, публикуван от Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет през последните три десетилетия. Настоящата резолюция възприема гледната точка, че „Европейският съюз и държавите членки следва да отделят място в своето законодателство и политики на социалната икономика и заинтересованите страни в нея, като кооперации, взаимоспомагателни дружества, сдружения и фондации“, като освен това призовава за прилагане на други форми на институционално признаване.¹⁹

Инициативата за социално предприемачество на Европейската комисия:

- **Действие 1:** Предложение за европейска регулаторна рамка за фондовете за социални инвестиции.
- **Действие 2:** Насърчаване на развитието на микрокредитирането в Европа, по-специално чрез подобряване на съответната нормативна и институционална рамка.
- **Действие 3:** Създаване на финансов инструмент на ЕС за осигуряване на полесен достъп до финансиране.
- **Действие 4:** Превръщане на социалните предприятия в инвестиционен приоритет на Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд.²⁰

Законодателство в областта на социалното предприемачество в 5-те страни, които участват в проекта

Във всичките пет страни, които участват в проекта, отдавна е налице юридическо признаване на някои определени форми на дейност, която в момента най-често би се приела за социално предприятие (по-специално кооперации, фондации и сдружения).²¹ Това си струва да бъде отбелязано, тъй като този факт в никакъв случай не важи за всички държави и дори не за всички държави от ЕС. В Република Ирландия например продължават да липсват нормативни разпоредби за

¹⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=952&intPagelId=2914&langId=en>

¹⁹ https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/12_368-gr3-env2.pdf

²⁰ https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en

²¹ <https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-30-12-790-en-c.pdf> - с широко приложение в тази глава

Неотдавна петте държави – участници по проекта приеха законодателство, което признава и официално разграничава по-широко социалните предприятия, както и икономиката, която те образуват съвместно – т.нар. социална и/или солидарната икономика. Освен това всички те приеха законодателство, насочено към по-пряко насърчаване на тази икономика.

България:

Едва тази година влезе в сила законодателство, описващо социалната и солидарната икономика и нейните граници. С това законодателство е въведена и система за вписване на социалните предприятия, а Министерството на труда и социалната политика е ангажирано да улесни сближаването на социалните предприятия и публичните институции, както и да насърчава инициативи в социалната и солидарната икономика. Пример за такова насърчаване е националният конкурс „Промяната“.

В тази програма на предприемачите е поставена задача да намерят решение на социален проблем, свързан с младите хора (на възраст до 24 г.). Трима победители получават финансиране за предложените от тях проекти, както и обучение, наставничество и възможности за партньорства. (Може би си струва да се отбележи, че в България е налице държавна политика за преподаване на дисциплини в областта на предприемачеството в учебните заведения от 7-годишна възраст, като социалното предприемачество е включено в учебната програма.)

Франция:

Към Министерството на икономиката има министър на социалната икономика. Съществува официална правна форма и съответната система за акредитация на социалните предприятия. Осигурява се допълнителна държавна подкрепа под формата на субсидии от Националния фонд за развитие на асоциативния живот (FNDVA), а за социалните предприятия в областта на спорта – от Националния фонд за развитие на спорта (FNDS), както и под формата на политики за подпомагане на заетостта в сдружения. Европейският икономически и социален комитет обаче обвинява Франция за законодателна инфлация в областта на социалната икономика и като резултат през последните години пропадат някои мащабни опити в законодателството в тази област.

Германия:

През 1999 г. правителството утвърждава законодателство, което подкрепя създаването на социални предприятия с ограничена отговорност за осигуряване на заетост на хора с психически проблеми. Тези социални предприятия, известни като *KoI.S.P.E.* (социални кооперации с ограничена отговорност) имат право да притежават държавна собственост и са освободени от корпоративни данъци (с изключение на ДДС). Освен това работещите за предприятия *KoI.S.P.E.* могат да получават заплата, без да губят социалните си придобивки.

Това законодателство се приема широко като пример за успех. През 2011 г. е въведена по-всеобхватна нормативна рамка за социалните предприятия – тя обаче е по-спорна и отнема повече време, за да влезе в сила. Тази нормативна рамка по-конкретно среща критика заради това, че не успява да даде ясно определение за

²² https://www.ideaonline.ie/uploads/files/CTC-Media_Guide_web_version.pdf

понятието социално предприятие, не отчита определени видове социални предприятия и процесът на регистрация и упражняване на дейност като социално предприятие става прекалено изпълнен с бюрокрация.

Опитите за подкрепа на социалната икономика освен това се забавят и възпрепятстват от финансовата криза и строгите икономии, на които Гърция е подложена през последното десетилетие. Финансовите предимства, предлагани на социалните предприятия по-рано, са премахнати като част от повсеместните съкращения съгласно програмата за фискални корекции на Гърция.

Италия:

Понятието за социално предприятие присъства в законодателството от 2006 г., когато то се въвежда като правна форма, която може да бъде придобита от организации, отговарящи на определени критерии. През 2017 г. законът е променен така, че да бъде по-ясен и е доразработен, като дава право на държавна подкрепа на регистрираните социални предприятия чрез намаляване на данъците както за самите предприятия, така и за тези, които инвестират в тях, а също и чрез предоставяне на субсидии и обучение и ограничена финансова подкрепа.

Люксембург:

Ангажиментът за подкрепа на социалните предприятия е очевиден в пълното наименование на Министерството на труда, което е Министерство на труда, заетостта и социалната и солидарна икономика. Нормативната рамка за социално предприятие, разработена между 2016 и 2018 г., създава официална правна форма (SIS – в превод дружество със социално въздействие), за която могат да кандидатстват дружества, които отговарят на съответните критерии, и които им дават право на намаление на корпоративния данък, общия търговски данък и данъка върху имуществото. Тези намаления могат дори да достигнат до освобождавания в случаите, когато дружествата с правна форма SIS нямат акции с доходност, т.е. акции, които изискват изплащане на дивиденди. В този случай дружествата с правна форма SIS се ползват от същите данъчни облекчения като организациите с нестопанска цел.

Законодателството въвежда също и правителствен консултативен съвет за социално предприемачество.

Европейският икономически и социален комитет – орган на ЕС, обобщава в своя доклад „Социалната икономика в Европейския съюз“ от 2012 г.:

„Недостатъците в законодателството могат да доведат до сериозни последици за юридическото положение на групи от социални предприемачи, които желаят да учредят организации от социалната икономика: нормативната рамка може да подежда като пречка за въвеждането на нови форми, ако съществуващите не могат да бъдат адаптирани към новите изисквания.

В тази връзка целта на новото законодателство, което влезе в сила в различните държави през последните години, като конкретните закони относно социалните предприятия (Закон от 2003 г. във Финландия, Закон от 2004 г. в Литва, Закон 118/2005 в Италия и Закон от 2011 г. в Словения), социалните кооперации (Законите от 2006 г. в Полша и Португалия) и организациите с нестопанска цел в обществена полза (Постановление 460/1997 в Италия), или измененията в съществуващото законодателство, за да бъдат отразени новите форми (като кооперативните дружества в обществена полза, създадени във Франция през 2001

г. или кооперациите със социална инициатива, които се появиха през последните години в различни закони, свързани с кооперациите в Испания), е да осигури канал за развитие на възникващата социална реалност.“

От 2012 г. насам този канал не само се усъвършенства допълнително и разширява обхвата си, а и получава все по-ясно обозначение. Въпреки това все още има доста неща, които могат да се направят.

Иновации в законодателните органи в Обединеното кралство и САЩ:²³

При отчитане на стойността на социалните предприятия доста държави експериментират с нови правни структури, които биха били по-подходящи за социални начинания. Обединеното кралство и Съединените американски щати излизат на предни позиции като световни лидери в юридическите иновации в подкрепа на социалното предприемачество, като експерти, учени и съставители на политики предлагат Канада да почерпи от опита на тези първенци и да обмисли въвеждането на подобни правни структури.

В Обединеното кралство през 2005 г. е създадена структурата дружество в обществен интерес (CIC), което представлява тип предприятие с ограничена отговорност, което може да осъществява повече търговска дейност, отколкото една благотворителна организация. Целта е да се даде възможност на организациите да използват своите активи и печалби в обществена полза и да се помогне за създаването на познат бранд за социалните предприятия.³ Въпреки че дружествата с правна форма CIC могат да упражняват повече „търговска дейност“ от благотворителните организации, те трябва да отговорят на критериите за „дейност в обществена полза“, да се придържат към определени ограничения за „блокиране на активи“ и всяка година трябва да оповестяват дейностите си. От началото на 2010 г. в Обединеното кралство са регистрирани почти 3400 дружества с правна форма CIC.² Примери за такива дружества са Education Solutions Direct – специализирано консултантско дружество за образование и обучение, което обслужва членовете на обществото в неравностойно положение, и Gateway Family Services, което осигурява обучение и развитие за хора с трудности в ученето, както и заетост, за да им помогне да придобият умения да предоставят нови видове здравни и социални услуги.

В САЩ са въведени дружества от тип „В“ (от „Beneficial“ – дружество с полза), които към момента набират скорост и в Канада. Създадено от дружеството с нестопанска цел B Lab, дружеството от тип „В“ е по-скоро сертифициране, отколкото нова юридическа форма на търговска дейност. Този тип сертифициране помага на дружествата „да се самоопределят пред потребителите и инвеститорите като социално и екологично отговорни предприятия“.³ За да бъде дружество от тип „В“, предприятието, като това се отнася и за кооперациите, трябва да постигне определен прагов резултат по системата за рейтинги „В“, която представлява проучване за оценка на социалните и екологичните характеристики на дружеството въз основа на различни фактори, като филантропия, политическа дейност и политики за опазване на околната среда. През 2009 г. дружеството Better the World

²³ Източник: <https://www.futurpreneur.ca/en/resources/social-purpose-business/articles/choosing-a-legal-structure-for-social-purpose-business/>

Inc., което набира средства за благотворителни организации чрез провеждане на рекламни кампании сред целеви потребители, се превръща в първото дружество от тип „В“ в Канада. През март 2014 г. Банката за търговско развитие на Канада се превръща в първата финансова институция, получила сертифициране за дружество от тип „В“, както и 100-ното канадско дружество, присъединило се към общността на дружествата от тип „В“.

Работата с младежта и социалното предприемачество: кои аспекти могат да бъдат споделени?

Общи компетентности

Компетентност е „способността човек да върши нещо по успешен и ефективен начин“.²⁴

Компетентности	Работа с младежта	Социално предприемачество	Какво може да сподели/даде социалното предприемачество на работата с младежта
Възможност за създаване на международна комуникация		X	Възможност за създаване на международна комуникация
Възможност за набелязване на възможности		X	Възможност за набелязване на възможности
Възможност за разпознаване на глобалните социални проблеми		X	Възможност за разпознаване на глобалните социални проблеми
Възможност за разпознаване на целевите групи		X	Възможност за разпознаване на целевите групи
Активно изслушване	X	X	
Адаптивност	X	X	
Анализиране на социалната търговска среда		X	Анализиране на социалната търговска среда
Влияние от модел за подражание		X	Влияние от модел за подражание
Възползване от опита на другите		X	Възползване от опита на другите
Възможност за промяна, процес на гъвкавост в методите за адаптиране на		X	Възможност за промяна, процес на гъвкавост в методите

²⁴ <https://www.coe.int/en/web/youth-portfolio/youth-work-competence> ;
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2452315117300905> ;
<https://link.springer.com/article/10.1186/s40497-018-0102-x>

действията			за адаптиране на действията
Сътрудничество	X	X	
Обучение	X	X	
Умения за общуване	X	X	
Преобразуване на конфликти	X	X	
Креативност	X	X	
Демократично ръководство	X	X	
Образование в областта	X	X	
Емпатия	X	X	
Предоставяне на правомощия	X	X	
Улесняване	X	X	
Обратна връзка	X	X	
Финансово управление		X	Финансово управление
Образование в областта на правата на човека	X	X	
ИКТ	X	X	
Идентифициране на цели	X	X	
Межкултурно обучение	X	X	
Вътрешно място на контрол	X	X	
Управление на знанията	X	X	
Езикови умения	X	X	
Управленски умения	X	X	
Наставничество	X	X	
Метод за наблюдение и контролиране	X	X	
Мотивиране на хората	X	X	
Непредубеденост	X	X	
Организиране	X	X	
Създаване на партньорства, работа в мрежи	X	X	
Партньорско обучение	X	X	
Постоянство и преследване на целите	X	X	
Метод и инструменти за планиране	X	X	
Решаване на проблеми	X	X	
Метод на управление на проекти	x	X	
Говорене пред публика	X	X	
Изследователски техники	X	X	

Поемане на рискове	X	X	
Самоусъвършенстване	X	X	
Самопознание	X	X	
Социални съображения	X	X	
Социална култура	X	X	
Стратегическо планиране	X	X	
Стратегическо мислене		X	Стратегическо мислене
Работа в екип, колективен дух	X	X	
Мислене в посока устойчивост		X	Мислене в посока устойчивост
Издръжливост		X	Издръжливост
Чувствителност към клиентите		X	Чувствителност към клиентите
Метод на оценка		X	Метод на оценка
Популяризиране		X	Популяризиране

ИНСТРУМЕНТИ – инструменти, използвани от (социалните) предприятия, които биха били от полза за работата с младежта

- **Управление на човешките ресурси** – обучения, инструмент за систематично развитие на компетентностите на работещите с младежта, наставничество и обучение между равнопоставени партньори;
- **Бизнес модел/план/стратегия** – за да управляват организацията си по структуриран начин и за да са наясно коя цел желаят да постигнат и кои са следващите стъпки към постигането на целта;
- **Финансов план/стратегия; финансово управление/стратегия за набиране на средства** – знания как да управляват бюджета си; знания как да набират средства – частни фондации/дарителски програми/групово финансиране;
- **Разширяване на партньорската мрежа** – провеждане на срещи с представители на различни организации;
- **Система за ЧР, счетоводна система** или други инструменти за изследване на бизнеса; инструменти за управление на иновациите; използване на различни инструменти за комуникация за свързване с останалите членове на екипа; инструменти за управление на съдържанието; инструменти за управление на проекти;
- **Инструмент за комуникация и разпространение** – създаване на осведоменост относно текущите инициативи и проекти; дейности по популяризиране;
- **Демократично управление** – етичен кодекс (определяне на някои правила, принципи, отговорности и др.);²⁵

²⁵ <https://ied.eu/project-updates/social-entrepreneurship-youth/> ;
http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf

Проекти:

ExchangeAbility:²⁶

ExchangeAbility е проект на студентската мрежа „Еразъм“ (ESN), който дава възможност на студенти с увреждания да се включат в програми за международен и межкултурен обмен.

ESN помага за осигуряване на необходимите условия за тези студенти, за да бъдат активни и ангажирани заедно с международните студенти и да споделят опита си в университетите в родните им страни.

ЦЕЛИ

Увеличаване на участието на студенти с увреждания в програми за мобилност като „Еразъм+“.

Превръщането на ESN в една достъпна организация.

CAPACITE:²⁷

CAPACITE е проектно сътрудничество между 6 структури, разположени в регион Аквитания във Франция, които разполагат с лаборатория за цифрово производство или цифрово оборудване. Целта на проекта е да ангажира младите хора чрез динамични проекти и предприемачески подход.

ОСВЕДОМЕНОСТ

Съкратен формат: демонстрация, работна среща, информационна среща и др. (тричасова работна среща)

Осведомяване на младите хора за подхода на проекта и предприемаческата култура и иновации, мотивиране на младите хора.

ОБУЧЕНИЕ

Междинен формат: Триседмична работна среща, хакатлон и др.

Целта: Запознаване с управлението на проекта, предприемачеството и цифровото производство. Способност да се учат от грешките си, експериментирание и обучение между партньори.

ПРИДРУЖАВАНЕ

Удължен формат: Тримесечна работна среща

Целта: Да се даде възможност на младите хора да експериментират с предприемачески проект, да открият всички стъпки по изпълнението на проекта и предприемаческия метод (създаване на прототип, рекламиране, финансиране...) за създаването на бранд. Целта е младите хора да могат да се справят сами и да се учат от другите. Освен това те се срещат със специалисти, създават мрежа и формализират проект.

²⁶ <https://www.esn.org/exchangeability> ; <https://exchangeability.eu/>

²⁷ <http://www.projet-capacite.org>

Digital Inclusion A.S.B.L.:²⁸

Digital Inclusion е организация с нестопанска цел, която помага на всички, особено на бежанците и търсещите работа в Люксембург, да получат достъп до информация, технологии и компютри, насърчава социалното приобщаване чрез цифровите технологии и предприема действия за опазване на околната среда.

Организацията предлага безплатни курсове по информационни технологии с включена езикова помощ на 9 различни езика. Тя изпълнява креативни дейности, свързани с технологиите, между местните жители и новопристигналите и създава платформа за обучение, подпомагано от компютърните технологии. Организацията предприема действия за опазване на околната среда чрез повторно използване и ремонт на дареното цифрово оборудване. Освен това осигурява компютърно оборудване на всички, които не могат да си го позволят.

Социалната програма за повторно използване има за цел да направи приобщаването към цифровия свят достъпно за всички. Тя насърчава екологосъобразното повторно използване и ремонт на дарените компютри и смартфони от ресурси, които вече не са необходими. Екип от доброволци участва в семинари за рециклиране и ремонт на компютри.

Digital Inclusion работи съвместно с Европейския социален фонд, Министерство на труда и още 10 партньора.

Организационни структури²⁹

Организационната структура е система, описваща начина на управление на определени дейности за постигане на целите на организацията. Тези дейности могат да включват правила, роли и отговорности. Организационната структура освен това определя начина на обмен на информация между различните нива в дружеството. Тя определя конкретна **йерархия** в рамките на организацията. Традиционно организациите имат структура с **централизирано ръководство** и ясно определена верига на командване. Напоследък се наблюдава нарастване на децентрализираните организации, какъвто е случаят при голяма част от технологичните стартиращи предприятия.

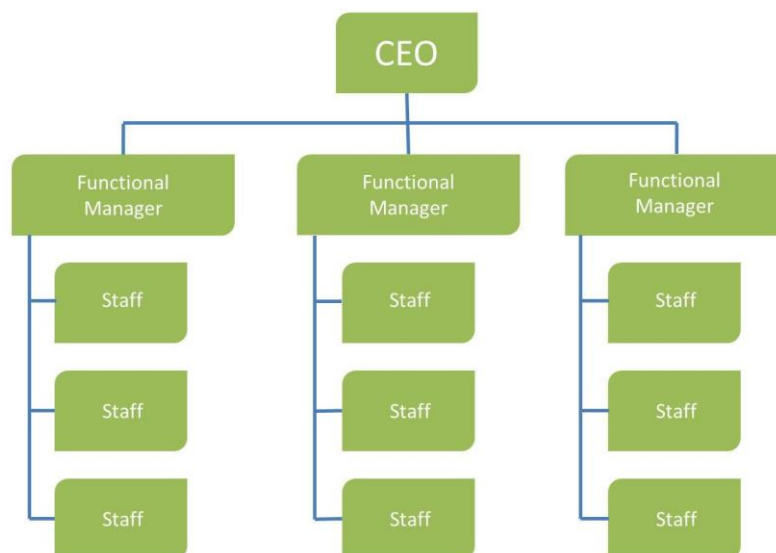
Използват се четири вида общи организационни структури:

- **Функционална структура**/бюрократична организационна структура. Тя се състои от дейности като координация, наблюдение и разпределение на задачи. Организационната структура определя начина, по който организацията се представя или действа. Понятието „организационна структура“ се отнася за начина, по който са групирани хората в дадена

²⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=L1Hx1bPG4Pg&feature=youtu.be> ; <http://digital-inclusion.lu/>

²⁹ <http://www.businessdictionary.com/definition/organizational-structure.html> ; <https://youtu.be/wO-MtWejRM> https://en.m.wikipedia.org/wiki/Organizational_structure

организация и на кого са подчинени. Един традиционен начин за организиране на хората е по функция. Някои от често срещаните функции в рамките на една организация са производство, маркетинг, човешки ресурси и счетоводство.

30

English language	Български език
CEO	Изпълнителен директор
Functional Manager	Функционален ръководител
Staff	Персонал

- **Дивизионна или мултидивизионна структура** (ръководен екип според продуктите, проектите или филиалите, които управлява). Дивизионната или продуктова структура се състои от самостоятелни подразделения. Подразделението представлява набор от функции, които водят до създаването на даден продукт. Освен това то използва план, за да се конкурира и да упражнява дейност като отделен търговски или стопански център. Според Zainbooks.com дивизионната структура в Америка се счита за втората най-често срещана организационна структура в наши дни.
- **Флатархия** (букв. „равна йерархия“ от английската дума *flat* – бел. прев.) – една по-нова структура (стартиращи предприятия). (с изравнена йерархия и верига на командване и предоставена автономност на служителите). Висока скорост на прилагането.
- **Матрична структура.** Матричната структура групира служителите едновременно по функция и по продукт. Организацията с матрична структура често използва екипи от служители за изпълнение на работата, за да се възползва от силните им страни и същевременно компенсира слабите такива на функционалните или децентрализираните форми на управление.

- **Слаба/функционална матрица:** Назначава се ръководител на проекта, който има само ограничени правомощия, за да следи междуфункционалните аспекти на проекта. Функционалните ръководители поддържат контрола върху своите ресурси и проектни области.
- **Балансирана/функционална матрица:** Назначава се ръководител на проекта, който да следи проекта. Правомощията се споделят по равно между ръководителя на проекта и функционалните ръководители. Тази структура притежава най-добрите страни на функционалните или проектните организации. Тази система обаче е най-трудна за поддържане, тъй като споделянето на правомощия е деликатна задача.
- **Силна/проектна матрица:** Ръководителят на проекта отговаря най-вече за проекта. Функционалните ръководители осигуряват технически експертни познания и разпределят необходимите ресурси.
- **Адхокрацията** представлява гъвкава, адаптираща се и неформална форма на организация, която се характеризира с липса на официална структура и използване на специализирани мултидисциплинарни екипи, групирани според функциите.

Типичната йерархия е подредба по линиите на властта, комуникацията, правата и задълженията на организацията. Организационната структура определя начина на разпределяне, контролиране и координиране на ролите, правомощията и отговорностите и начина на обмен на информация между различните нива на управление.

Примери за добри практики

ПРОЕКТИ

Име на проекта	Textbooks for change (Учебници за промяна)
Основна тема на проекта (напр. според списъка по-горе)	Културно наследство
Кратко описание на проекта	Textbooks for Change осигурява образователни материали на разумна цена, които са достъпни за учащите, както на местно ниво, така и по цял свят. Вярваме, че учащите след гимназиалното образование трябва да имат възможност да се учат от висококачествени материали, независимо от своето географско местоположение и икономическо състояние. Независимо дали става въпрос за даряване на образователни материали за университетските библиотеки в Кения или продажба на използван учебник на достъпна цена на учащ в Канада, нашата цел е да подобрим картината на образованието в цял свят. Работим съвместно с партньори от университетски кампуси и общности, за да постигаме това въздействие стъпка по стъпка, учебник по учебник.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на проекта	ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ Докато преподава в Източна Африка, Крис за първи път забелязва проблема, пред който са изправени университетите. Оттогава сме се срещнали и сме интервюирали стотици студенти, преподаватели и библиотекари, за да направим оценка на потребностите от образователни материали за институциите и физическите лица. В Източна Африка броят на студентите се увеличава с бързи темпове (броят на студентите във висши учебни заведения в Кения е над 450 000!), а бюджетите на университетите продължават да бъдат непредсказуеми. Освен това студентите продължават да се сблъскват с проблеми, свързани с достъпа до интернет и свързаността.

	Партнираме си с университети с недостиг на ресурси, като даряваме учебници за техните библиотеки. Библиотеките мултиплицират въздействието от нашите дарения, като осигуряват възможност на всички да се учат.
Кой участва в структурирането на този проект?	Партнирахме си със 7 университета в Източна Африка, които се стремят да подобрят положението в общностите в техните кампуси, включително с Moi University и Pwani University в Кения.
Целева група	От студенти за студенти
Други видове ангажирани партньори и заинтересовани страни	Освен това сме горд член на Сдружението за повишаване на устойчивостта на висшето образование (Association for the Advancement of Sustainability in Higher Education, AASHE). AASHE е най-голямото сдружение на специалисти в областта на устойчивостта във висшето образование, като неговата общност се е посветила в това да гарантира, че бъдещите световни водещи личности са мотивирани и снабдени с необходимите инструменти за решаване на предизвикателствата пред устойчивостта.
По какъв начин са ангажирани партньорите или заинтересованите страни в този проект? Каква е ползата за тях от ангажирането им?	Чрез извършване на дарения към библиотеки осигурихме достъп до висококачествени учебници и научни издания за над 220 000 студенти от Източна Африка. Едно дарение от 25 000 учебника е на стойност 500 000 щатски долара, което осигурява огромни икономии на разходи за университетите.
Крайни резултати: какви са крайните резултати от проекта?	Намерихме приложение на дарени учебници от кампусите на университети и колежи в Северна Америка и така намалихме отпадъците от кампусите. Всеки учебник, който получим, се използва повторно и се рециклира, което оказва удивително въздействие върху околната среда. Чрез партнирането с кампуси със сходни виждания, които да осигурят терен за кутии за оставяне на учебници, ние помагаме на институциите да подобрят дейностите си, свързани с рециклирането, и насърчаваме всички студенти да дават своя принос в

	отклоняването на отпадъци от депата.
Въздействие: за участниците, по какъв начин проектът е допринесъл за развитието на участниците (на личностно и професионално равнище)?	С този опит, съчетан с предприемачески дух, Крис и съоснователят Том през 2014 г. създават Textbooks for change (Учебници за промяна), за да подобрят картината на образованието за учащи след гимназиално образование в цял свят. Оттогава това, което е започнало като идеята на един социален предприемач, вдъхновява студенти, преподаватели и членове на общността от цял свят да развиват Textbooks for Change в едно успешно социално предприятие със стопанска цел и дружество от тип „В“ с висок рейтинг.
Въздействие: какво е по-широкото въздействие или промяна, постигната в резултат от дейностите по проекта? Върху местната общност, върху други заинтересовани страни, които не са пряко ангажирани в проекта?	Партньорство с групи от студенти/клубове за събиране на използваните учебници в края на всеки семестър. Студентите даряват използваните си учебници. Някои от учебниците се препродават на студенти в колежа/университета на източника, от който са събрани; някои от тях се даряват на студенти в нужда в недостатъчно обезпечени университети в развиващите се държави. Приходите се разпределят между групите от студенти/клубовете, разходите за администриране на програмата, а останалите средства се използват за подпомагане на социални програми в общности в развиващите се държави.

Име на проекта	Company Shop Group
Основна тема на проекта (напр. според списъка по-горе)	Развитие на общността
Кратко описание на проекта	Създаване на пазар за хранителни продукти, където те се продават на общности с ниски доходи на намалена цена. Хранителните продукти на намалена цена се даряват (или купуват на много ниска цена) от доставчици на хранителни продукти и други супермаркети,

	които не могат да ги продадат поради различни причини, като наближаване на датата на изтичане на срока на годност, ударени консервни кутии или погрешно етикетирание на продуктите.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на проекта	Помагаме на производителите, търговците на дребно и големите марки да превръщат отпадъците във финансови и социални придобивки, без да правят компромис с репутацията на своите марки. Опазваме планетата, като предотвратяване на превръщането в отпадък на милиони напълно годни продукти. Това подкрепя жизненоважните световни приоритети, описани в целите за устойчиво развитие на ООН и Ангажимент от Къртолд за 2025 г. на Обединеното кралство, на който сме основатели и поддръжници. Така сме в състояние да осигурим финансови, социални и екологични ползи за нашия сектор, общности и планетата ни.
Кой участва в структурирането на този проект?	
Целева група	Общности с ниски доходи и партньори, които включват някои от най-големите търговци, производители и брандове в страната.
Други видове ангажирани партньори и заинтересовани страни	 НАШИТЕ ПАРТНЬОРИ ТЪРГОВЦИ И НЯКОЛКО ОТ ПАРТНЬОРИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ОРГАНИ ОТ СЕКТОРА, С КОИТО РАБОТИМ

	
По какъв начин са ангажирани партньорите или заинтересованите страни в този проект? Каква е ползата за тях от ангажирането им?	Помагаме на нашите партньори от веригата за доставки да получат финансова възвръщаемост от продуктите в излишък. Чрез закупуването на тези стоки само през 2018 г. сме върнали над 16,5 милиона британски лири обратно в сектора. Това е чудесно за бизнеса, а също и за околната среда. Нашите партньори от веригата за доставки могат да даряват излишните продукти, за да подкрепят нашето социално предприятие Community Shop, като така ние създаваме едни по-силни личности и по-уверени общности, като използваме въздействието на програмите за осигуряване на хранителни продукти и за личностно развитие.
Крайни резултати: какви са крайните резултати от проекта?	Ние сме най-голямата компания за дистрибуция на храни в Обединеното кралство, като на нас се доверяват водещите търговци, производители и брандове. Специализирани сме в повторната дистрибуция на излишни хранителни продукти от пет десетилетия и сме първенци в този сектор. Само през 2018 г. сме преразпределили над 70 милиона продукта, като така нашите партньори са получили финансови, социални и екологични ползи, като същевременно сме защитили брандовете, с които работим.
Въздействие: за участниците, по какъв начин проектът е допринесъл за развитието на участниците (на личностно и професионално равнище)?	Нашата невероятна история започна преди пет десетилетия, а днес имаме над 700 служители и само през 2018 г. сме обработили 70 милиона стоки. Стоките, закупени от нас, се преразпределят чрез мрежата от шест магазина, предназначени само за членове – Company Shop, на намалени цени и на лица, които работят във веригата за доставки на хранително-вкусовата промишленост, в спешните служби или Националната служба по здравеопазване.
Въздействие: какво е по-	Чрез нашите магазини Company Shop

широкото въздействие или промяна, постигната в резултат от дейностите по проекта? Върху местната общност, върху други заинтересовани страни, които не са пряко ангажирани в проекта?	създадохме нов вид супермаркет и основахме нов тип социално предприятие в Community Shop. С обработването на над 70 милиона стоки само през 2018 г., в момента ние сме най-големият търговски редистрибутор на хранителни продукти и стоки за бита в Обединеното кралство, с получила признание история, която да разказваме, и удивителен набор от поддръжници, с които да се гордеем.
ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ	Декларация относно съвременното робство Едно от основополагащите ни убеждения е, че всеки има право да работи в достойна и професионална среда, в която липсва оскърбително или непрофесионално поведение. Ангажиментът ни излиза отвъд собствената ни организация, например в работата с нашите доставчици, за да гарантираме, че организациите от нашата верига за доставки също осигуряват справедливи и достойни работни условия за всички. Нашият Управителен съвет разгледа риска от съвременно робство във всички области на дейността ни и определи риска като нисък. Нашият най-важен ресурс са колегите. Проверяваме дали всички наши колеги имат право да работят в съответната държава. Освен това се стремим предлаганото от нас ниво на заплащане да бъде на същото или по-високо равнище от приложимата минимална работна заплата и/или жизнен минимум за съответната държава. Освен това очакваме придържане към същите принципи от всички организации, с които работим, и няма да подкрепяме или съзнателно да упражняваме дейност с организация, която прилага каквато и да е форма на съвременно робство. Декларация относно политиката за опазване на околната среда: https://www.companyshop.co.uk/media/2836/cs020-v1-environmental-policy-statement-2018.pdf

Име на проекта	<u>YOUTH ENTERPRISE THROUGH ARTS</u>
Основна тема на проекта (напр. според списъка по-горе)	Предприемачество
Кратко описание на проекта	Значението на развиването на предприемаческите умения сред младите хора е добре признато както като средство за икономически растеж, така и като начин да се помогне на младите хора да постигат поставените си цели. С възникването на иновативните модели за социални предприятия, сега програмите за предприемачество дават повече възможности от всякога на младите хора да оказват положително въздействие на личностно и общностно равнище. Проектът YEA е внимателно структуриран да открива нови начини за внедряване на висококачествено обучение по предприемачество в съществуващите услуги и структури за младежта чрез обучение на работещи с младежта в областта на творческите, сценичните и цифровите изкуства.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на проекта	На повечето от работещите с младежта им липсват знания, умения и увереност да учат на предприемачество.
Кой участва в структурирането на този проект?	Обединение от НПО
Целева група	Младите хора (на възраст 18-30 години)

Име на проекта	Changemakers Academy
Основна тема на проекта (напр. според списъка по-горе)	Развитие на маркетинговите умения
Кратко описание на проекта	Changemakers Academy е програма за учене чрез практика, в рамките на която младежи в гимназиалното си образование създават маркетингови решения и ги прилагат в социални предприятия. Участниците се обучават в областта на маркетинга и конкретните дейности на социалното предприятие, с което работят, както и как да работят ефективно в екип. Всеки екип си има наставник, който е преминал обучение как да ръководи екип. Целта е да се реши проблем, свързан с маркетинга, за дадено социално предприятие, като първо се вникне в него, а след това се създаде решение и прототип на решението.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на проекта	На младежите в Естония и Русия им липсват достатъчно примери за подражание и възможности за работа в екип, за да се развият. На социалните предприятия им липсва капацитет за популяризиране на дейността.
Кой участва в структурирането на този проект?	Британския съвет и Естонска мрежа на социалните предприятия (ESEN)
Целева група	Младежи от 8-12 ^{ти} клас
Други видове ангажирани партньори и заинтересовани страни	Британски съвет
По какъв начин са ангажирани партньорите или заинтересованите страни в този проект? Каква е ползата за тях от ангажирането им?	А) ESEN – по-голям брой младежи са наясно какво представлява социалното предприятие и могат да се вдъхновят те самите да станат социални предприемачи. В) Британски съвет – обединяване на младежи от Естония и Русия, които научават каква е стойността на свят, основан на социално въздействие
Крайни резултати: какви са крайните резултати от проекта?	Младежите създават стойност в размер над 87 000 евро за предприятията.
Въздействие: за участниците, по какъв начин проектът е допринесъл за развитието на участниците	81% от тях постигат по-добри умения да разсъждават, 87% от тях подобряват уменията си за работа в екип.

(на личностно и професионално равнище)?	
Въздействие: какво е по-широкото въздействие или промяна, постигната в резултат от дейностите по проекта? Върху местната общност, върху други	Резултатите от проекта се използват за съставяне на необвързващ стратегически документ в сътрудничество с ENTK (Център за работа с младежта на Естония).

Име на проекта	Superheroes
Основна тема на проекта (напр. според списъка по-горе)	Повишаване на капацитета на момичетата
Кратко описание на проекта	Changemakers Academy е програма за учене чрез практика, в която момичета на възраст между 13 и 17 години развиват уменията си чрез осъществяване на своите идеи. Участниците преминават обучение на различни теми: представяне, съставяне на бюджети, технологии, осъзнатост, лидерски умения за създаване и прилагане на собствените си идеи.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на проекта	На младежите в Естония и Русия им липсват достатъчно примери за подражание и възможности за работа в екип, за да се развиват. На момичетата в юношеска възраст им липсват примери за подражание.
Кой участва в структурирането на този проект?	Британски съвет и MTÜ Metropolis
Целева група	Момичета на възраст 13-17 години
Други видове ангажирани партньори и заинтересовани страни	Британски съвет
По какъв начин са ангажирани партньорите или заинтересованите страни в този проект? Каква е ползата за тях от ангажирането им?	А) Metropolis – изграден капацитет сред повече момичета; В) Британски съвет – обединяване на младежи от Естония и Русия, които научават каква е стойността на свят, основан на социално въздействие
Крайни резултати: какви са крайните резултати от	

проекта?	
Въздействие: за участниците, по какъв начин проектът е допринесъл за развитието на участниците (на личностно и професионално равнище)?	Момичетата показват по-висок капацитет и активност в социалната среда.

СТРАТЕГИЯ/ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Стратегия/инициатива	<u>ПРЕПОДАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ЕКОСИСТЕМИ В ЕВРОПА</u>
Целева група	Младешта
Какви са целите на тази инициатива?	Да се промени: 1. Липсата на иновативни методи и инструменти за преподаване на предприемачество на младешта. 2. Липсата на стабилно и постоянно сътрудничество в определени европейски държави между организации, институции и предприятия, които насърчават предприемачеството.
Какъв проблем се стреми да реши тази стратегия?	Младите хора в Европа, на които им липсват предприемачески умения и знания, което води до тяхната непригодност за пазара на труда.
Кой ръководи създаването на тази инициатива?	Fundacja Swiatowego Tygodnia Przedsiębiorczosci
Ангажирани ли са други партньори/заинтересовани страни в създаването на инициативата?	Участниците по проекта са 9 служители и представители от партниращите институции (5 от Полша, 2 от Малта и 2 от Обединеното кралство), които отговарят за обученията по предприемачество и насърчаването му в съответните държави.
Други видове ангажирани партньори и заинтересовани страни в създаването	Преподаватели и работещи с младешта
Дейности: кои са основните области на действие в рамките на тази инициатива?	Участниците да анализират задълбочено местните условия и да съберат необходимите данни, снимки и видеоклипове.
Дейности: кои партньори/заинтересовани страни са ангажирани в изпълнението на дейностите?	9 служители и представители от партниращите институции
Крайни резултати: Какви са крайните резултати от инициативата?	онлайн публикация
Въздействие: какви са очакваните/действителните въздействия от инициативата?	1. Преки участници: • подобрени компетентности, свързани с професионалните им профили; • увеличена инициативност и предприемачески дух; • увеличена мотивация и удовлетворение

	от ежедневната работа; ● по-положителна нагласа спрямо европейския проект; ● повишени възможности за професионално развитие; ● увеличена компетентност в чуждите езици; ● по-широко разбиране на практиките, политиките и системите в образованието, обучението или младежта в различните държави; ● по-задълбочено разбиране на взаимните връзки между формалното и самостоятелното образование. 2. Участващи организации: ● по-съвременна, динамична, ангажирана и професионална среда вътре в организацията; ● иновативни подходи за обръщане към съответните целеви групи; ● увеличен капацитет и професионализъм в работата на равнището на ЕС/международно равнище; ● по-положителна нагласа спрямо европейския проект.
--	--

СОЦИАЛНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Име на социалното предприятие	Solar Sister
Основна тема на социалното предприемачество (напр. според списъка по-горе)	Развитие на общността
Кратко описание на типа предприемачество	Solar Sister подкрепя жените в Африка в създаването на устойчиви предприятия за чиста енергия, защото вярваме, че всеки трябва да има достъп до икономически изгодна и чиста енергия, независимо къде живее.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на социалното предприятие	Над 600 милиона души в страните в Африка на юг от Сахара живеят без електричество, а над 700 милиона души са зависими от вредни горива, като дърва за огрев и въглища, за готвене.
Кой участва в структурирането на това социално предприятие?	Ние сме движение от жени, мъже, съюзници и партньори, които ги е грижа за благосъстоянието на хората и планетата. Заедно сме във всичко това.
Целева група	Предприятие на местните жени
Процес на социално предприемачество: - Какъв е опитът на предприемачите по време на проекта, т.е. какви стъпки за действие са предприели?	В резултат от обученията и текущото наставничество, предприемачите научават важни умения, като маркетинг, финансово управление, комуникации и технически знания за продукта. Така жените придобиват увереност и способност да служат като примери за подражание и посредници на промяната в своите общности.
По какъв начин са ангажирани партньорите или заинтересованите страни в този пример за социално предприемачество? Каква е ползата за тях от ангажирането им?	Независимо проучване показва, че моделът на Solar Sister подобрява не само доходите за домакинствата на жените, но също и тяхното здраве, образование и статус и контрол върху ресурсите. Доходите помагат на жените да допринасят за домакинството, да придобият увереност, финансова независимост и уважение от семействата си, както и да играят по-важна роля във вземането на решения в домакинството.
Крайни резултати: какви са крайните резултати от социалното предприемачество?	Ползите за семействата са по-добро здравословно състояние и икономическа стабилност, благодарение на готварските печки и слънчевата светлина.
Въздействие: за предприемачите, по какъв начин социалното предприемачество е допринесло за развитието на предприемачите (на личностно и професионално равнище)?	Осигуряваме цялостен пакет за обучение и текущо наставничество по въпроси, свързани с бизнеса, технологиите и необходимите ръководни умения за стартиране на устойчив бизнес в областта на чистата енергия.
Въздействие: какво е по-широкото въздействие или	Деца на най-вече получават полза от надеждно и ярко осветление, което да използват, за да учат вечер. Над

промяна, постигната в резултат от дейностите, свързани със социалното предприемачество? Върху местната общност, върху други заинтересовани страни, които не са пряко ангажирани в социалното предприятие?	90% от родителите съобщават за подобряване на резултатите в училище на децата им благодарение на слънчевата светлина. Ползата за жените най-вече е в пестенето на време благодарение на увеличеното наличие на осветление в тъмните часове от деня. Тези, които използват слънчево осветление, съобщават за 170% увеличаване на осветеността след залеза на слънцето, което води до по-висока производителност. Семействата, които преминават на готварски печки на чиста енергия, намаляват значително отделеното време за събиране на дърва, разходите за твърди горива, а намаляването на дима подобрява здравословното състояние на жените и децата.
---	--

Име на социалното предприятие	One World Play Project
Основна тема на социалното предприемачество (напр. според списъка по-горе)	Приобщаване
Кратко описание на типа предприемачество	Ние сме дружество със социално въздействие, чиито продукти могат да издържат на най-суровите условия на игра в света и въпреки това са идеални за плажа, парка, улицата или за местното футболно игрище. Ние сме първоначалните създатели на топките, One World Futbol, които не се пукат, като решение за децата, живеещи в трудни условия, при които стандартните топки за футбол не издържат дълго време. В хода на работата стана ясно колко трансформираща и мощна може да бъде играта – не само за милионите младежи по света, живеещи в бедност, но и за всички нас.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на социалното предприятие	Тим Яниген гледа новинарски репортаж за травмирани младежи сред бежанците в Дарфур, които играят футбол в калта, като използват топка, която са направили от отпадъци, завързани с канап. Той осъзнава, че светът има нужда от почти непробиваема топка, която да може да издържи на неблагоприятните условия, в които живеят младежите в бежански лагери, бедствени райони и други общности в неравностойно положение.
Целева група	Деца и младежи, които живеят в неблагоприятни условия
По какъв начин са ангажирани партньорите или заинтересованите страни в този пример за социално предприемачество? Каква е ползата за тях от ангажирането им?	Стинг. Вдъхновен от визията на Тим, Стинг проявява щедрост и осигурява първоначалното финансиране за научни изследвания за създаване на прототипа на One World Futbol. Като признание за тази важна подкрепа, самата топка и дружеството са наречени с едноименното заглавие на песента „One World (Not Three)“, написана от Стинг.

Крайни резултати: какви са крайните резултати от социалното предприемачество?	Почти непробиваема топка, която може да издържи на неблагоприятните условия.
Въздействие: какво е по-широкото въздействие или промяна, постигната в резултат от дейностите, свързани със социалното предприемачество? Върху местната общност, върху други заинтересовани страни, които не са пряко ангажирани в социалното предприятие?	През септември 2014 г., проектът One World Futbol и Шевролет отбелязват доставянето на топка One World Futbol номер 1 милион, спонсорирана от Шевролет, като така се дава възможност на около 30 милиона младежа от цял свят да се докоснат до силата на играта.

Име на социалното предприятие	Cloud Factory
Основна тема на социалното предприемачество (напр. според списъка по-горе)	Заетост; развитие на общността
Кратко описание на типа предприемачество	CloudFactory осигурява перспективно технологично и професионално управлявано решение за работната сила, с всички ползи на един обучен вътрешен екип. Нашите екипи са енергични, бързи и обработват данни с висока точност на практика на всяка платформа. Мисията на CloudFactory е да промени начина на вършене на работа. Използваме технологии, за да направим автоматизирането и възлагането на рутинни работни задачи с данни наистина лесно и достъпно за стартиращите и бързоразвиващите се предприятия, като акцентираме върху благосъстоянието на работещите.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на социалното предприятие	Смятаме, че моделът на възлагане на външни изпълнители е неефективен и неработещ. Източник на вдъхновение за решаването на този проблем е Хенри Форд, който въвежда поточната линия в света преди 100 години и последвалото преобразяване на целия производствен сектор. Цели нации претърпяха трансформация в резултат от въвеждането на поточната линия, като масовото производство стои в основата на тази революция.
Целева група	Всеки субект, който има нужда да изпълни дадена работа за група хора.

Име на социалното предприятие	Ouishare
Основна тема на социалното предприемачество (напр. според списъка по-горе)	Развитие на общността
Кратко описание на типа предприемачество	Всичко започва с визията за трансформация на света чрез споделяне и използване на технологии за организиране под формата на мрежа от партньори и за осъществяване на търговска дейност по по-открит, партньорски и хоризонтален начин. Вдъхновен от тази идея за по-добро бъдеще, екип от млади и ентузиазирани хора създава Ouishare като експеримент и в стремеж за осъществяване на по-значима работа и опълчване срещу статуквото. Ouishare е международна мрежа от специалисти на свободна практика, предприемачи и общественици. Заедно с Connectors (основните и високоактивни членове на Ouishare), нашите членове демонстрират широк кръг от умения, вариращи от дизайн, управление на проекти, научни изследвания и организационна комуникация. Това, което обединява колектива, не е толкова споделени умения, а обща визия и начин на вършене на нещата.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на социалното предприятие	
Целева група	Специалисти на свободна практика, предприемачи и общественици

Име на социалното предприятие	Sekem
Основна тема на социалното предприемачество (напр. според списъка по-горе)	Развитие на общността, предприемачество
Кратко описание на типа предприемачество	Организацията SEKEM е учредена с идеята за устойчиво развитие и служене в полза на общността. Визията, която кара д-р Ибрахим Абулейш да изкопае първия кладенец в огромната пустиня, продължава да намира отражение в подхода на SEKEM за осъществяване на дейност. Подобно на компас, нашата визия, мисия и ценности ни ръководят в ежедневната работа на всички дружества на SEKEM.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на социалното предприятие	Идеята за устойчиво развитие и служене в полза на общността.
Целева група	Предприемачи

Име на социалното предприятие	Amul
Основна тема на социалното предприемачество (напр. според списъка по-горе)	Развитие на общността, демокрация, предприемачество, заетост, културно наследство, приобщаване
Кратко описание на типа предприемачество	Разгневени от несправедливите и манипулативни практики, следвани от търговците, млекопроизводителите решават да създадат собствена кооперация, където снабдяването, преработката и разпространението са под техен контрол.
Към какви потребности/проблеми е насочена целта на социалното предприятие	Експлоататорските търговски практики, следвани от местния търговски картел, дават тласък на движението за създаване на кооперация.
Целева група	Млекопроизводители
